

AVOKATI I POPULLIT

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës

Tel/Fax: +355 4 2380 300/320
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202101386/2

Tiranë ___/___/2021

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisarriatin e Policisë Krujë.

Drejtuar: Kryekomisar Elton ALUSHI
Shef i Komisarriatit të Policisë Krujë

KRUJË

Për djeni: Drejtues i Parë Neritan NALLBATI
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë Durrës

DURRËS

I nderuar z. Alushi,

Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim Mekanizmi Kombëtar (MKPT), seksion pranë Avokatit të Popullit, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar dhe nenin 81 të ligjit nr. 81/2020 "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", kreu një inspektim në Komisarriatin e Policisë Krujë.

Inspektimi u krye në datën 27.10.2021, sipas një Plani Vjetor Inspektimi të miratuar më parë nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin znj. Ermonela Xhafa me detyrë Komisionere e Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës, si dhe znj. Gloria Çarkaxhiu dhe znj. Nertila Qafzezi me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në "Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore", miratuar me Urdhrin Nr.925, datë 18.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar

në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, dhe në “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938 datë 24.07.2019, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t’ju parashtrijë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me punonjësën e policisë të zyrës së informacionit i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Drejtuesi i Komisarariatit atë ditë nuk ndodhej në institucion për shkak të një veprimtarie jashtë qytetit të Krujës dhe punonjësit e komisarariatit e njoftuan për inspektimin përkatës. Është për t’u theksuar se inspektimi ishte i pa njoftuar paraprakisht¹ dhe nisur dhe nga dinamika e institucionit kjo situatë është konsideruar brenda normalitetit të punës.

Takimi i grupit të inspektimit vijoi me punonjësën e policisë së ngarkuar nga drejtuesi i Komisarariatit i cili bazuar në informacionin që dispononte, raportoi për grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij komisaritati.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, vijoi takimin me punonjësën e policisë të zyrës së informacionit që na u bashkua gjatë evidentimit të kushteve të dhomave të shoqërimit. Theksojmë se, të gjithë punonjësit e policisë me të cilët kontaktua u treguan bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij komisaritati.

Grupi i punës në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

¹ Referuar ligjit nr.81/2020 "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", në nenin 82, shkronja ç, paragrafi i parë parashikon se MKPT-së, gjatë ushtrimit të detyrës, i garantohet “hyrja lirisht në të gjitha vendet dhe mjediset ku është kufizuar liria e individit, pa njoftimin paraprak”, në 100 % të rasteve.

Një vëmendje e veçantë iu kushtua zbatimit të masave të protokollit shëndetësor për parandalimin e COVID-19 në mjediset e komisariatit. U evidentua se, punonjësit e policisë ishin të pajisur me maska mbrojtëse dhe ruanin distancën fizike me njëritjetrin. Në vende të aksesueshme (korridore) ishin vendosur dezinfektant për pastrimin e duarve. Gjithashtu, dezinfektantë për pastrimin e duarve ishin vendosur edhe në korridorin ku ndodhej ambienti i shoqërimit, si dhe në zyrat e punës të punonjësve të policisë. Maskat mbrojtëse dhe dezinfektantët ishin siguruar nga vetë institucioni.

Nga informacioni i punonjësve të komisariatit, si dhe nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit në inspektimin e mëparshëm², rezultoi se:

- Nuk ishte zbatuar rekomandimi për rikonstrukcionin e përgjithshëm të godinës së Komisariatit të Policisë Krujë, me qëllim për ta kthyer atë në një institucion me standard bashkëkohorë dhe dinjitoz, si për personat e shoqëruar, arrestuar/ndaluar, ashtu edhe për punonjësit e policisë.
- Nuk ishte zbatuar rekomandimi për ndërtimin dhe vënien në funksionim të dhomës së tretë të shoqërimit në Komisariatit të Policisë Krujë sipas kërkesave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, dhe Procedurave Standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit, duke krijuar një mjedis të përshtatshëm dhe dinjitoz për të shoqëruarit.
- Nuk ishte zbatuar rekomandimi për ndërtimin e tualeteve për personat e shoqëruar brenda apo ngjitur me ambientin e shoqërimit.
- Nuk ishte zbatuar rekomandimin për krijimin e zyrave ku merren në pyetje shtetasit, gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.
- Nuk ishte zbatuar rekomandimi për krijimin e zyrave të posaçme për intervistimin e persona të mitur, duke ofruar një ambient të përshtatshëm, që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave me fëmijët.

Ndërkohë, grupi inspektimit konstatoi se:

² Rekomandimi i dërguar me nr. K4/I25-2 prot., date 30.07.2020.

- Ishte zbatuar rekomandimi për plotësimin me saktësi të rubrikave të regjistrit nga punonjësit e policisë të këtij institucioni.

Punonjësit e institucionit na informuan se pamundësia e zbatimit të rekomandimeve vinte si shkak i mungesës së fondeve të parashikuara nga organet eprore.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisaratin e Policisë Krujë ishin marrë disa masa për përmirësimin e standardeve lidhur me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika të cilat do paraqiten konkretisht më poshtë:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisaratin e Policisë Krujë ambientet e shoqërimit nuk ishin realizuar plotësisht³ sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938, datë 24.07.2019, ku parashikohet se dhomat e shoqërimit duhet të jenë me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për gra, meshkujt madhorë dhe të miturit.⁴

Në këtë Komisariat kishte vetëm 2 (dy) dhoma shoqërimi, 1 (një) për meshkujt madhorë dhe tjetra e përbashkët për gra dhe të mitur, brenda ambienteve të Komisarati por të ndarë nga godina e këtij institucioni. Dhomat kishin nga një dritare, e cila lejonte ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik. Ato ishin të pastra, të lyera dhe ishin të pajisura plotësisht me orenditë e nevojshme, si tavolinë e karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar.

Dhomat e shoqërimit nuk ishin të pajisura me tualete brenda apo ngjitur me to. Të shoqëruarit përdornin tualetin, i cili përdorej edhe nga punonjësit e policisë të këtij komisarati. Në korridorin dhe në dhomat e ambienteve të shoqërimit edhe pse ishte instaluar sistem monitorimi me kamera për vëzhgimin e veprimeve, që kryheshin nga punonjësit e policisë me të shoqëruarit, këto kamera **nuk ishin funksionale**.

³ Nuk plotësoheshin kushtet si vijon: Mjediset/ambientet të jenë të ndara më vehte për persona të rritur, femra dhe të mitur. Këto mjedise të jenë brenda ndërtesave të drejtorive, komisariateve dhe stacioneve të policisë.

Mjediset të jenë me sipërfaqe dhe hapësirë të bollshme për qëndrimin e personave të jenë të lyera, të pastra nga higjienike si dhe të kenë dritare me përmasa të tilla që të krijojnë mundësi për realizimin e ajrimit e ndriçimit të plotë natyral. Në mjediset ku pyetet i shoqëruari të kenë të vendosura pajisje e orendi pune për specialistët e ndihmës specialistët e policisë si; tavolina e karrige si dhe stola për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar, të cilat të jenë të fiksuara dhe të pa lëvizshme. Brenda këtyre ambienteve ose ngjitur me to, të ketë tualete, të ndara për femra dhe meshkuj, të pajisur me mjetet e domosdoshme për këtë qëllim.

⁴ Kreu VI, pika 3 e procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”.

Kjo është një situatë shumë problematike dhe Avokati i Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Në Komisarlatin e Policisë Krujë, gjatë periudhës 01.01.2021 deri më 27.10.2021, ishin të shoqëruar dhe evidentuar në regjistër të shoqërimit 41 shtetas, sipas përcaktimeve të bëra në nenet 109 dhe 122/1 të ligjit për Policinë e Shtetit.

Gjithashtu në dhomat e shoqërimit nuk kishte sende apo mjete të tilla që shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë. Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Krujë nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë në Komisarlatin të Policisë Durrës.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin e Policisë Krujë, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938, datë 24.07.2019, dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se: Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar me saktësi nga punonjësit e policisë të këtij institucioni. Punonjësit e policisë sqaruan se si orar shoqërimi fillestar vendosej momenti i arrestimit/ndalimit në vendin e privimit të lirisë, në çdo rast ky orar shërben dhe në momentin e hyrjes së personave në Komisarlatin e Policisë Krujë dhe ky orar shërben edhe në procedurat që ndiqen lidhur me arrestimin e personave kur ekzistojnë kushtet që urdhërohet arrestimi i tyre.

Në këtë Komisarlat ishte vendosur regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga verifikimi i këtij regjistri, rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Gjithashtu, në këtë Komisarariat administrohej regjistër për të miturit të shoqëruar në konflikt me ligjin ku evidentoheshin të gjithë rastet e të miturve të shoqëruar në këto ambiente, në të cilin u konstatua se të gjithë rubrikat e regjistrimit ishin plotësuar në mënyrë korrekte dhe regjistri ishte i sekretuar.

Ndërkohë u rikonstatua se në këtë Komisarariat **nuk kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave** të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.

Mjediset e intervistimit

Në Komisarariat e Policisë Krujë oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit, në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta hetimi të monitoruara me kamera, gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Institucioni i Avokatit të Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit⁵.

Nga monitorimi që u bë zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat⁶.

⁵ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohej që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluarit gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” Raporti i CPT-së për Armeninë: CPT/Inf (2016) 31 [par.20]

⁶ CPT ka rekomanduar se duhet të bëhen përpjekje të mëtejshme për të siguruar që e drejta për t'u informuar për ndalimin/arrestimin të garantohet në praktikë që nga fillimi i heqjes së lirisë. Sipas nenit 255/4 të Kodit Penal, policia informon familjen e personit të ndaluar/arrestuar pa vonesë. CPT ka rekomanduar që oficerët

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë. Ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me Drejtorinë Arsimore.

Gjithashtu, për të miturit në konflikt me ligjin, në rastet e arrestimit, ata raportonin gjeneralitetet në Komisariat Krujë dhe shoqërohen menjëherë pranë Drejtorisë Vendore të Policisë Durrës.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe të ambientit të shoqërimit si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të arrestuar/ndaluar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të Procedurave Standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit të çështjes përkatëse. Rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga punonjësi i policisë mbahej një procesverbal tip i emërtuar “*Formulari i raportit të Shoqërimit ose Ndalimit/Arrestimit*”.

U evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë, mbahejshin procesverbalet përkatëse ku një kopje e të cilit firmosej dhe i jepej personit të shoqëruar.

Gjithashtu, grupi inspektimit u informua se karta e të drejtave i jepet çdo personi të shoqëruar/ndaluar apo arrestuar, që në momentin e hyrjes në ambientet e Komisarariatit duke garantuar njohjen e të drejtave që nga fillimi i privimit të lirisë.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se:

e policisë duhet të kenë parasysh që të lejojnë të ndaluarit/ arrestuarit të kenë qasje tek një avokat (e drejta për të pasur një avokat privat, të flasin me të dhe të jenë të pranishëm gjatë marrjes në pyetje) që nga fillimi i heqjes së lirisë dhe të garantojnë në praktikë këtë e drejtë. **Raporti CPT-së për Shqipërinë CPT/Inf (2019) 28 [par.21].**

Konsulto: <https://rm.coe.int/168097986b>

“Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të nevojshme për rikonstruksionin e plotë të godinës së Komisarariatit të Policisë Krujë, me qëllimin për ta kthyer atë në një institucion me standarde bashkëkohore dhe dinjtoze, si për personat e shoqëruar, arrestuar/ndaluar, ashtu edhe për punonjësit e policisë.
2. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin dhe vënien në funksionim të dhomës së tretë të shoqërimit në Komisarariatin e Policisë Krujë sipas kërkesave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, dhe Procedurës Standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 938 datë 24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit, duke krijuar një mjedis të përshtatshëm dhe dinjtoz për të shoqëruarit.
3. Marrjen e masave të menjëhershme për vënien në funksionim të sistemit të monitorimit me kamera në ambientet e këtij institucioni, si dhe marrjen e masave për të identifikuar shkaqet dhe përgjegjësitë përkatëse për mosfunksionimin e tyre.
4. Marrjen e masave të menjëhershme për pajisjen e institucionit me një regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar
5. Marrjen e masave të nevojshme për ndërtimin e tualeteve për personat e shoqëruar brenda apo ngjitur me ambientin e shoqërimit.
6. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e zyrave ku merren në pyetje shtetasit, gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore.
7. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e zyrave të posaçme për intervistim me persona të mitur, duke ofruar një ambient të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave me fëmijët.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

ERMONELA XHAFA

Konc.: G. Çarkaxhiu